

KAJ? KJE? KDO?

PRI NAS IN PO SVETU

KDAJ? ZAKAJ?

PET DNI VESOLJSKE NERVOZE

Izstrelitev kar dveh sovjetskih vesoljskih ladij hkrati je za pet dni porinilo v ozadje vse druge mednarodne dogodke. Pogovori so se domala povsod kmalu zasukali o tretjem in četrtem astronautu, ki sta letela z vesoljskimi ladjami »VOSTOK III« in »VOSTOK IV« kar štiri dni skupaj po vesolju. Prvo ladjo je upravljala major Andrijan Nikolajev, ki je bil v vesolju celo pet dni, drugo pa je upravljala štiri kozmonavti sveta podpolkovnik Pavel Popovič. Kaj se je ta čas dogajalo?

V soboto so oddajniki sovjetske informativne agencije TASS sporočili, da so v Sovjetski zvezi izstrelili petega astronauta. Še prej so predstavniki Sovjetske zveze v uradni noti prosili, da bi Američani za trenutek ustavili eksplozije v veliki višini. Razumljivo, saj bi atomska eksplozija velike jakosti v višini lahko ovirala polet ali pa celo povzročila katastrofo.

pred Američani in da je skupni polet obeh sovjetskih kozmonavtov velik uspeh za vse človeštvo, ki se trudi, da bi prodrlo izven domene matere Zemlje.

Sovjeti pa so priredili ob teh pomembnih poletih še eno presenečenje. Pripravili so namreč neposredne televizijske prenose o poletu, gibanju in delovanju obeh kozmonavtov. Prvi prenos je razen Intervizije, ki zajema deželne

Tokrat je bila tudi jasna trojna povezava, in sicer med obema kozmonavtoma ter zveza Zemlje z vsakim posebej. Prenos je trajal sedem minut. Najprej sta Nikolajev in Popovič sporočila nekatero značilne podatke, nato lastno počutje, slišali pa smo jih lahko tudi, ko sta se med seboj pogovarjala in izmenjala tudi nekaj zasebnih misli. Prenos je bil kljub velikemu hrupu razumljiv. Nikolajev se je oglašal s klicnim znakom »Sokol«. Popovič pa z znakom »Orel«. Oba sta se med tem, ko sta letela lepo videla, odlično pa sta videla tudi Zemljo in Mesec.

Tokrat sta kozmonavta prvič imela s seboj sicer za to potovanja posebej pripravljeno toda vendar normalno zemeljsko hrano — zrezke, piščance, sendviče in podobno. Hrana je bila že prej na kose narezana, da jim ne bilo treba odgrizniti vsak zalogaj. Toda to jih po sporočilih, ki sta jih poslala ni motilo, da ne bi imela istih občutkov, kot če bi si sama na primer rezala naravni zrezek. Hrana v posamezni ladji je bila pripravljena tudi po okusu kozmonavta. Sodiijo, da bodo podatki o prehrani obeh zadnjih kozmonavtov velike znanstvene vrednosti. Med potjo sta se sladila tudi z različnimi pljučami, sodami, sokovi in celo s sladoledom.

Na Zemlji je med njunim poletom vladala precejšnja nervoza. Tako na eni kot na drugi strani blokov. Sovjetski ljudje so želeli obema kozmonavtoma vso srečo in varen pristonek, druga vesoljska nacija Amerika pa je ugibala, kaj je vse v načrtu ob tem skupnem poletu. Vse mogoče so ugihali. Toda brez ozira na to — pet oziroma štiri dni privilegirane sprehajanja po vesolju je bil za res velik podvig obeh kozmonavtov. Toda ne samo njiju. Njihov polet je bil nemogoč, če ne bi za njima stala močna in zanesljiva ekipa strokovnjakov, inženirjev, graditeljev in planerjev tega poleta, ki doslej brez dvoma pomeni največji dogodek letošnjega leta v mednarodnem merilu.

V sredo je TASS dal še eno pomembno sporočilo. Oba kozmonavta sta ob 9.30 uri začela nad afriško celino zavirati in sta srečno pristala. Nikolajev je letel po vesolju 95 ur in obkrožil Zemljo 64 krat, Popovič pa je skupaj letel 71 ur. Zemljo pa je obkrožil 48 krat.

Sovjetski ljudje v Moskvi jima pripravljajo veličasten sprejem, ki bo verjetno v nedeljo. Ta čas jih bodo zdravniki podrobno pregledali, hkrati pa se bosta tudi odpočila od naporne poti.

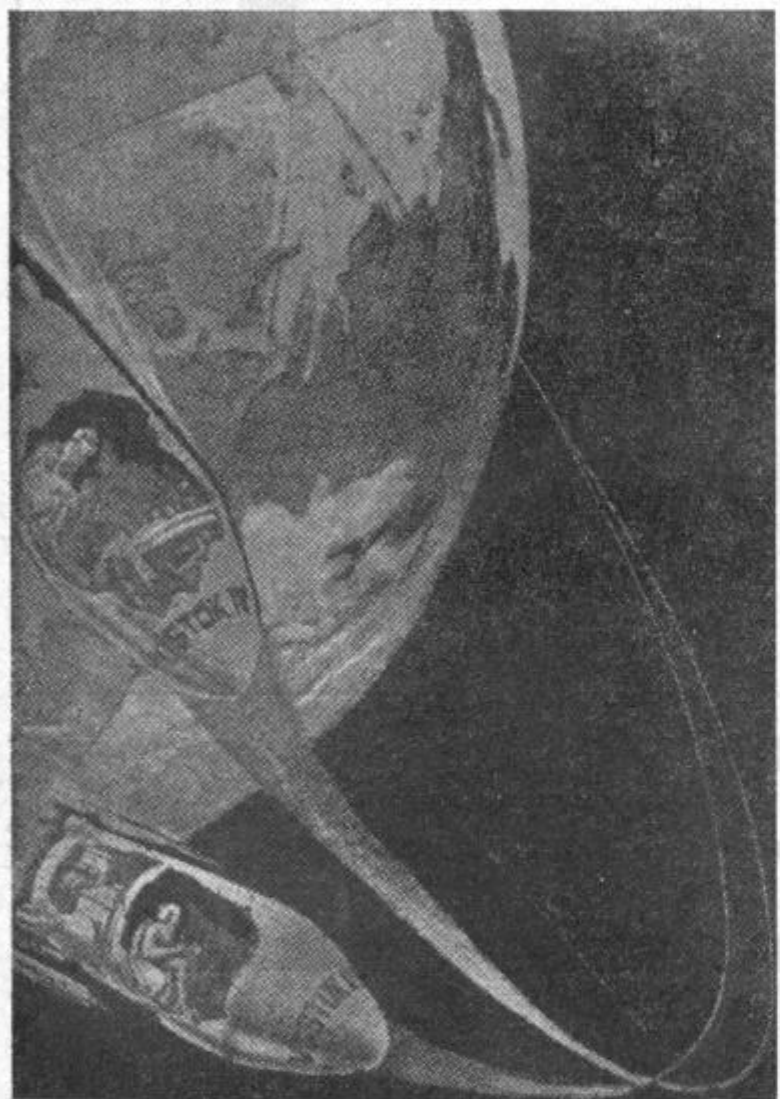
Polet obeh sovjetskih kozmonavtov je močno potrdilo, da je čas poleta človeka na Mesec mnogo bliže kot smo pričakovali. In v tem je tudi njun največji doprinos človeštvu.

Četrta imenovana Kača...

Pri nas so ljudje, ki zmajujejo glave nad vsako novostjo pri gradnji blokov, naselij in stanovanjskih sosesk. Kaj bi rekli, če bi se pri nas kak arhitekt odločil za nekaj takega, kar so zgradili v Parizu. V popolnoma novem delu mesta na periferiji starega Pariza so zgradili stanovanjski blok, ki po številu sta-

novavcev presega nekdanje celjske četrti. Blok je grajen vijugavo v obliki kače in se je zaradi tega dela mesta prijelo ime »kača četrta«. V tej dolgi hiši, ki se vije v tri kilometre dolgi vijugi med visokimi stolpnici, stanuje koli 8.000 ljudi. Pravijo, pa tudi na sliki lahko sami vidimo, da ta kačasti blok razbija enoličnost visokih stolpnice.

V soboto je bila to velika senzacija, ki pa se je vsaj podvojila po vrednosti in pomenu dogodka, ko je TASS v nedeljo nekoliko po enajsti uri sporočil, da je v vesolje odletel z »Vostokom IV« še kozmonavt Popovič.

Razumljivo je, da je ves svet čestital Sovjetski zvezi. Med njimi tudi ameriški predsednik Kennedy, ki je celo na tiskovni konferenci moral priznati, da so v raziskavah vesolja Sovjeti daleč

socialističnega tabora, prenašala tudi Evrovizija. Zal se naše televizijsko omrežje v to nenadno odaja ni vključilo. Naslednji prenos pa je prenašala samo Intervizija, radijski reporterji pa so jo slikovito prenašali tudi preko oddajnika Radio Moskva. Zadnji neposredni radijski prenos in komentar televizijskega prenosa smo lahko slišali v torek zvečer — v ruščini — to je dan pred pristankom obeh kozmonavtov.

„ŽABE“ NAD RIBE...

Ljudje žabe so na pol ribiški, na pol vojaški izum. Potapljači v tihooceanskih krajih so se že od nekdaj potapljali pri iskanju bisernih školjk, koral in podobnega bogastva z morskoga dna. Toda tam so bila dobra pljuča edini »aparati«. Že pred zadnjo vojno so športni ribiči želeli ostati čim dlje pod vodo. Pri tem so začeli izdelovati priprave, podobne potapljaškim opremam reševalcev ladij z morskoga dna. To pa je bila nevarna zadeva in veliko drznosti je plačalo za ta lep šport z življenjem. Na obali so jim z zračno črpalko dovajali zrak po gumijasti cevi. Treba je bilo le nekoliko nerodno plavati, cev se je preganila in s plavavcem pod vodo je bilo konec. Zato so podvodno opremo vedno bolj izpopolnjevali. Med zadnjo vojno so se pri vojskojnih silah pojavili »ljudje žabe«. Ti posebni mornariški oddelki so se tihotapili v sovražna pristanišča skozi minske zapore, mrežne pregrade, vlačili s seboj mine in jih nastavljali pod sovražnikove ladje. S tem so začeli Italijani, potem pa so jih posnemali tudi Angleži. Vsem nam je v spominu ime kapetana Crabba, ki je skrivnostno izginil

ob obisku Hruščeva v Angliji. Crabb je imel nalogo vohuniti za tajnimi napravami na spodnjem delu trupa ruske vojne ladje. To-

rej »žabe« so uporabili tudi v špijonažne namene.

Videli smo filme raznih odprav, ki so raziskovale življenje v mor-

Japanci - TV tranzistor

Prvi, ki so vrgli na trg radijske tranzistorje v velikih množinah, so bili Japonci. Japonci so vrh tega še silno spretni pri zmanjševanju. Njihove žepne tranzistorje se ni nihče prekosil. Zdaj so se vrgli tudi v izdelavo TV tranzistorjev, ki so med nami rečeno, prav neumna zadeva. Že tako nas v naravi moti igranje tranzistorjev,

zdaj pa bodo šli ljudje v naravo — gledat televizijske sporede, da bo zrak še edino, kar bodo nehote uživali od narave. Tranzistor za

TV sprejem je, kot po ročaju vidimo, zelo majhen. Odgovarja približno velikosti nekoliko večje zdravniške torbice.

NEHVALEZNA ZDENKA VUČKOVIC

Ko je nedavno vodja znane zagrebske prireditve »Prvi pljesak« hotel organizirati koncert zabavne glasbe, na katerem bi sodelovali vsi, ki so začeli svojo pevsko kariero na teh prireditvah, je dobil od Zdenke Vučkovič naslednji odgovor:

— Ne sodelujem na prireditvah zastojkarskega značaja. —

Nehvaležnost je plačilo sveta, si misli zdaj organizator, s katerega pomočjo je pevka »tata kupi mi avto« postala slavna.

MICKEY ROONEY — V BANK ROT ZARADI ŽEN

Ameriški filmski igralec majhnega rasta in zabavnih storij je najavil bankrot, rekoč: Imam 50 dolarjev v žepu in pol milijona dolarjev dolgov. Njegovi upniki so njegove bivše žene, ki jim ne plačuje alimentacij. Med upnicami je tudi slovit »vodna vila« Ester Williams, ki je nekoč kdo ve zakaj bila poročena z za glavo in pol manjšim Mickeyem.

NAROČNIKI IZ USMILJENJA

Neko sodišče v New Yorku je ugotovilo, da so nekateri listi uporabljali za akvizitiranje naročnikov posebno vrsto ljudi. Morali so biti revno oblečeni, morali so spustiti tudi kakšno solzo in mlo prositi. Ko je bilo to dano v javnost, je nastal škandal, zlasti okoli kvalitete listov, ki so na tak način zbirali naročnike.

KLJUSE SE JE ZBALO NOŽA...

V Parizu je neki kmet prodal svojega mršavega konja mesarju. Ta pa ga je nekaj časa redil in izročil trenerju. Po dveh mesecih je bil za zakolj prodan konj že šampion na dirkih. Po enem letu mu je konj z dirk prinesel 4 milijone dinarjev, torej stokrat več kot je plačal zanj.

EISENHOWER — SLIKAR RACIONALIZATOR

Slavni vojskovodja in bivši predsednik ZDA Eisenhower ima kot njegov angleški kolega Churchill istega konjička — umetniško slikanje. Medtem ko Churchill ostaja konservativen in slika s pomočjo talenta, se je Eisenhower mehaniziral. Na platno projicira barvni diapozitiv posnetka in slika točno po predlogi.

Ameriški racionalizem, kaj hočete?

AUDREY manekenka

Veliko je filmskih zvezdic, ki so do filma prišle iz modnih hiš fotoateljjev kot modeli in manekeni. Za odlično ameriško igralko Audrey Hepburn pa to ne velja. Toda letos je nastopila kot maneken v Parizu. Ji mar gre že tako slabo? Ne! To je bil samo nastop iz prijateljstva do modnega kreatorja, ki je zanjo pripravil ducat oblek v milijonski vrednosti. Na sliki v večerni obleki ob piemenski švicarski kravi, ki se je pustila prijeti za roge...

PRIZOR PRED TEKMOVANJEM FRANCOSKIH PODVODNIH RIBIČEV NA AZURNI OBALI...